

Menighetsplanting som gjenspeiler Guds herlighet

Av Jan-Aage Torp
Pastor i SeiersKirken Lillestrøm

Ingress:

Enhver vekkellesbevegelse trenger en teologi og strategi for å forøke antall menigheter. Ellers vil bevegelsen få alderdomsproblemer.

Det var under min studietid ved Fuller School of World Mission at jeg fikk det ideologiske rammeverket for å tro på menighetsplanting. Professor i kirkevekst, Peter Wagner, uttalte gang på gang at veksten i bevegelse som Assemblies of God, Foursquare, Southern Baptist Convention m.fl. skyldtes at de tok menighetsplantingen alvorlig. Statistisk sett kan det belegges at jo flere menigheter som plantes i en bevegelse, desto større blir den totale veksten for bevegelsen, så vel av nykristne, som av overflyttinger fra eksisterende menigheter.

Lite gjennomtenkt

Jeg tror at norsk "pinsekarismatisk" kristendom har hatt en lite gjennomtenkt holdning til menighetsplanting i de siste årtiene. Ja, kanskje pinsebevegelsen som sådan aldri har hatt en konstruktiv og helhetlig tenkning i disse spørsmålene? Desto viktigere er det at vi idag løfter dette opp til å bli et spørsmål som gjennomtenkes prinsipielt, at vi søker Guds åsyn og Hans Ord for å bli grepet av Hans holdninger.

DAWN-konferansene om menighetsplanting (1996 & 1999) har gitt kristenheten en utfordring om å plante 500 menigheter innen år 2006. Noen sammenhenger i norsk kristenhet, som f.eks. Den Evangelisk-Lutherske Frikirke og Vineyard-bevegelsen, har et forsprang her fordi deres selvforståelse i teologi, strategi og holdning er tett forbundet med behovet for menighetsplanting. Men pinsebevegelsen, samt i mange tilfeller trosbevegelsen og de frie karismatiske menighetene, ligger tynt an fordi våre holdninger er så lite gjennomarbeidede. Det er en beklagelig og gjentatt erfaring i våre sammenhenger som sier at menighetsplanting skyldes til dels smertelige splittelser.

"Splittelsens ånd"

De siste femten årene er mange karismatiske menigheter blitt dannet i Skandinavia. Det er dessverre en gjennomgående erfaring at svært mange av disse menighetene har opplevd splittelser, ja opptil flere splittelser, etter at de ble dannet. Ofte såre og vonde splittelser, med mye hårdhet og bitterhet som resultat.

Jeg opplevde det selv også etter at vi plantet vår første menighet i 1990. Da splittelsen rammet vår menighet tre år senere, rammet den hardt og brutalt.

Jeg har hatt rikelig grunn og anledning til ettertanke i årene som fulgte. Av bare Guds nåde er vi på nytt blitt oppreist, og vi tror at årsakene til splittelse er blitt "røyket ut" av mitt og våre hjerter, og dermed fra vår menighet.

Noen ganger dannes nye menigheter som resultat av en åpenbar splittelse. Men som oftest er det langt mer uklare forhold som ligger bak. Kanskje pastoren for den nye menigheten kan dokumentere at han ikke sto bak noen splittelse. Ja, vel?

Likevel, når man går nærmere inn i sakene og holdningene, vil man ofte finne at det var en desto sterkere "splittelsens ånd" til stede. Denne åndsholdning kjennetegnes av egenrettferdighet, personlige ambisjoner, dømmesyke, kritikk av "de andre", manglende vilje til å samtale ærlig og åpent, bitterhet og hat – ofte kombinert på en snedig måte med gode og riktige visjoner, drømmer, bekjentskaper og tanker.

Hebreerbrevet 12:15 gir oss en viktig påminnelse: "...for at ikke noen bitterhetens rot skal vokse opp og gjøre skade, så mange blir smittet av den". Bitterhetens rot og splittelsens ånd er nære slektninger. Felles for dem begge er at de er smittsomme. Er det noe rart at det er blitt mye skibbrudd og kaos i nye "pinsekarismatiske" menighetsdannelser?

Til ettertanke: Er ikke ofte splittelsens ånd til stede også i etablerte menigheter når man tar imot medlemmer fra andre menigheter som ikke har gjort opp sin sak der hvor de kommer fra?

Behovet for raushet

La meg komme med en formaning som kan bli nyttig i vanskelige saker som kommer: Når vi skal vurdere nye menighetsdannelser, la oss være besjelet av raushet og sjenerøsitet i forhold til dem.

Da jeg kom tilbake til pinsebevegelsen i 1995, ville ikke dette ha vært mulig uten den raushet som lederne i SentrumKirken i Strømmen viste. Pastor Arne Bakken, Kjell Ruud og de øvrige eldstebrødrene viste vilje til tilgivelse, gjenopprettelse og forsoning.

Nå hadde det riktignok gått fire år før forsoningssamtalene startet. Og det er ingen tvil om at det var jeg som trengte å ydmyke meg først. Men deres holdning var raus.

Jeg nevner dette fordi jeg tror historien kan kanskje danne presedens der hvor splittelse har inntruffet, eller "splittelsens ånd" har vært virksom.

Den samme raushet trenger vi ved overflyttinger av medlemmer mellom menigheter. Her er det viktig at vi viser vilje til å velsigne medlemmer som forlater oss, selv om de gjør dette med "ondt i bagasjen". Når de forlater oss, bør det i alle tilfeller være en påminnelse om at vi selv trenger å behandle mennesker med større gudsfrykt, kjærlighet og innsikt enn før. På den annen side har også det lederskapet som mottar medlemmer fra andre menigheter, et åndelig ansvar for at det nye medlemmet ikke kommer med uoppgjorte saker og holdninger. Sånt har en lei tendens til å dukke opp igjen snart på det nye stedet.

Nye menigheter trengs

Den brannen som de første pinsepionerene hadde for at evangeliet skulle nå ut til hele det norske folk i kraft og herlighet, den trenger å tennes på nytt i våre hjerter. Egentlig merkes den på endel steder i vårt land idag. Utfordringen nå er å kanalisere brannen inn i konstruktiv menighetsbygging, enten i veletablerte menigheter, eller i ny menighetsplanting.

Men nyplantinger må være vel forberedt, ikke minst i den åndelige verden. Her rekker det ikke med kjappe initiativ som bygger på iver og gode ideer. Som pinsemisjonæren Arne Jensen sa til meg under predikantkonferansen: "Menighetsplanting forutsetter at det fins "åndelig fødselskraft"."

Å sette en gruppe mennesker til å lede et menighetsplantings-prosjekt som ikke har lært seg bønnens vei, er åndelig hasard! Om menighetsplanterne er unge og uerfarne, er det maktpåliggende at de er nært knyttet til åndelige ledere som har erfaring og ballast fra tjenesten for Herren.

Egentlig trengs her det som norsk pinsebevegelse snakker lite om, og kanskje har lite av: Den apostoliske salvelse og tjeneste.

Så med disse forutsetninger til stede, vil menighetsplanting kunne få stor innpass og virkning i byer, drabantbyer, tettsteder og blant kulturelle grupper.

Guddommelige lover

Det finnes guddommelig lover som må få konsekvenser for vår menighetsplanting:

- 1) Enhetens lov: Denne enheten kommer fra Guds egen natur. Da Gud skapte menneskene, plantene, dyrene og fuglene, skjedde det i fullkommen harmoni i den treenige Guddommen (1Mos 1:26). I Jesu yppersteprestelige bønn blir enheten løftet opp (Joh 17), og Jesus gjør kristen enhet til en befaling i Joh 13:34-35. Ingen ting må skygge for hvor viktig denne lovmessigheten er, når vi vurderer behovet for menighetsplanting. De vanskelige avveiningene finnes også her: Hva om en etablert menighet mangler liv, og da mener jeg ikke bare litt uenighet om stilarter? Skal man da plante en ny menighet "over gata"? Svaret må være: Her må løsningen finnes i hver enkelt situasjon.
- 2) Familielover: Menighetsplanting kan ikke bryte med de guddommelige lovmessigheter som viser behovet for åndelige mødre og fedre. Her gjelder det ikke minst den nåtidige apostoliske tjenesten. Da Paulus skrev til tessalonikerne (1Tess 2:7 og 11), understreket han at de hadde plantet menigheten der "som en mor nærer sine egne barn", og "slik en far gjør med sine egne barn". Ofte skjer menighetsplantinger i vår tid uten noen form for ryggdekning fra åndelige mødre og fedre. Mang en pastor for en nyplantet menighet har bukket under, på grunn av denne mangelen.
- 3) Disippellover: En annen lovmessighet som er avgjørende for sunn menighetsplanting, er forholdet mellom læremester og disippel. Paulus var en slik læremester for Timoteus, så menigheten i Efesos ble bygd opp utfra Paulus'

dyrekjøpte erfaringer. Den samme Paulus oppfordret Timoteus til å være en læremester for andre igjen i 2Tim 2:2: "Og alt det du har hørt av meg blant mange vitner, skal du overgi til trofaste mennesker, slike som også er i stand til å undervise andre". Jeg tror at all menighets-plantning bør skje i et forhold mellom læremester og disippel. Noen som er salvet og erfaren i menighetsbygging, bør ha et slags tilsyn med den som planter. I allfall inntil menigheten er blitt veletablert og sunn.

Strategien

Strategien for menighetsplantning må grunnlegges i teologien.

Her er noen punkter som bør vurderes i strategien for menighetsplantning:

- 1) Finnes det en gruppe av personer som sammen kan utgjøre stammen i en ny menighet? Et minimum bør nok være 15-20 mennesker med en viss åndelig modenhet.
- 2) Finnes det i denne gruppen en person som utpeker seg med hyrdesinn og åndelig sunnhet, og en viss gave til å lede andre mennesker?
- 3) Kan denne gruppen forholde seg til en "åndelig far og mor" som har tid og ressurser til å være en nær støttespiller? Her er det ikke nok at man har et udefinert forhold til en "moderemenighet", men det trengs en eller flere personer i moderemenigheten som har engasjement for nyplantingen.
- 4) Har enten moderemenigheten, eller nyplanter-gruppen, en opplevelse av en guddommelige tiltale for stedet der menigheten skal plantes? En reell nød for menneskers frelse på dette stedet?
- 5) Før den nye menigheten blir dannet, bør samtlige evangeliske menigheter på stedet bli kontaktet for å opprette en harmonisk og trygg relasjon. Her bør "de nye" ikke legge skjul på sine intensjoner, men dele hele sin plan.
- 6) En ny menighet bør ikke dannes først med "prangende overskrifter", men bygges opp ved levende cellegrupper til gruppen er blitt sterk og enhetlig.
- 7) Den nye menigheten bør ikke være økonomisk avhengig av andre menigheter, men søke å dekke økonomiske behov innenfor menigheten.